

ภาควิชาการ/ภาษาไทย
ตอนที่ ๒ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่
มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

<http://images.google.co.th/imglanding?q>

ทำไมไทยต้องเข้มแข็ง

พระครูปริมาณรักษ์ (ประสิทธิ์ ฐรสิทธิ์), ผศ.ดร.
คณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

จากปัญหา “ซัพไพล์” ในสหรัฐอเมริกา แพร่กระจายไปยังประเทศในยุโรปและกลายเป็นวิกฤติเศรษฐกิจโลก ประเทศไทยเริ่มรับรู้ผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจปลายไตรมาสที่ ๓ ปี พ.ศ.๒๕๕๑ และไตรมาสที่ ๔ ปีเดียวกัน ประกอบกับปัญหาความรุนแรงทางการเมืองทำให้ปัญหาเศรษฐกิจรุนแรงกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียมีการประเมินความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากวิกฤติเศรษฐกิจ ซึ่งก่อให้เกิดเศรษฐกิจถดถอยคิดเป็นมูลค่าสูงถึงประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ ล้านบาท

หลังจากรัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศ ได้ผลักดันมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจออกมาหลายด้าน เช่น การแจกเช็คช่วยชาติ โครงการเรียนฟรี ๑๕ ปี โครงการหลักประกันรายได้ผู้สูงอายุ โครงการเพิ่มศักยภาพผู้ว่างงาน เป็นต้น

โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ของรัฐบาลได้กระทำต่อเนื่องทั้งด้านการเงิน เช่น การปรับลดอัตราดอกเบี้ย และการคลัง เช่น การเร่งเบิกจ่ายงบประมาณและนโยบายของรัฐบาลอีกประการหนึ่ง คือ โครงการไทยเข้มแข็ง

โครงการไทยเข้มแข็ง เป็นมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาล ในสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งพิมพ์, ดิจิตอล, อิเลคทรอนิกส์ หรือตามถนนหลวง จะเห็นป้ายประชาสัมพันธ์ ตลอดเส้นทาง การปรับปรุงผิวจราจรเป็นไปตามโครงการไทยเข้มแข็ง หรือ กระทรวงต่างๆ หลายกระทรวงมีการจัดโครงการไทยเข้มแข็งด้วยเช่นกัน

มีคำถาม ที่ควรพิจารณาว่า **ทำไมต้องไทยเข้มแข็ง** การใช้โครงการไทยเข้มแข็ง เป็นการใช้งบประมาณของรัฐบาล หรือ นโยบายการคลัง เพื่อเพิ่มการใช้จ่ายในเศรษฐกิจโดยมีวัตถุประสงค์

ประสงค์ เพื่อขจัดความถดถอยของเศรษฐกิจ การดำเนินนโยบายขจัดช่องว่างเงินฝืดของรัฐบาล อาจเลือกมาตรการใดมาตรการหนึ่ง หรือใช้มาตรการทั้งสองมาตรการร่วมกัน คือ มาตรการเพิ่มค่าใช้จ่าย และมาตรการลดภาษี ผลของการใช้มาตรการทั้งสอง ทำให้รายจ่ายมวลรวมของเศรษฐกิจประเทศสูงขึ้นซึ่งจากแนวคิดของ จอห์น เมนาร์ดเคนส์^๑ แสดงไว้ว่า การเพิ่มปริมาณอุปสงค์มวลรวมหรือรายจ่ายรวมในขณะที่เศรษฐกิจเกิดการว่างงาน จะทำให้รายได้, ผลผลิต, การจ้างงาน ของเศรษฐกิจประเทศเพิ่มขึ้น

ความคิดของ จอห์น เมนาร์ด เคนส์ ในประเด็นนี้ อาจสอดคล้องกับความคิดของ มัลธัส ที่ว่าอุปสงค์มวลรวมหรือรายจ่ายรวมอาจแตกต่างกันจาก อุปทานมวลรวมหรือผลผลิตรวม ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดเศรษฐกิจถดถอย แต่ความคิดของนักเศรษฐศาสตร์ทั้งสองขัดแย้งกับความคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก ที่เชื่อว่าเศรษฐกิจของประเทศจะปรับตัวและสมดุลโดยอัตโนมัติ โดยรัฐบาลไม่ต้องสร้างอิทธิพลหรือแทรกแซงเศรษฐกิจเลย ปัญหาอยู่ที่ว่า ต้องใช้เวลานานสักเพียงใด

โครงการไทยเข้มแข็ง จึงสอดคล้องกับทฤษฎีรายได้และการจ้างงานของ จอห์น เมนาร์ด เคนส์ เนื่องจากปัญหาซับไพร์มส์ ในสหรัฐอเมริกาส่งผลกระทบต่อให้การส่งออกลดลง อุปสงค์มวลรวมลดลง, รายได้ลดลง, การผลิตลดลง, การจ้างงานของประเทศลดลง เศรษฐกิจของประเทศไทยปรากฏ อุปสงค์มวลรวมน้อยกว่าอุปทานมวลรวม

การใช้จ่ายของรัฐบาล ผ่านโครงการไทยเข้มแข็ง ซึ่งในที่นี้ไม่รวมรายจ่ายเงินโอน (รายจ่ายเพื่อให้การสงเคราะห์) นำไปใช้เพื่อซื้อสินค้าและบริการโดยตรง จะส่งผลกระทบต่ออุปทานมวลรวม หรือจำนวนผลผลิตที่ผลิตขึ้นภายในเศรษฐกิจของประเทศ

ผลผลิตของประเทศ ในกรณีที่อุปสงค์มวลรวม เกิดจาก ๑) อุปสงค์เพื่อบริโภค ๒) อุปสงค์เพื่อลงทุน ๓) อุปสงค์ของรัฐบาล ซึ่งเท่ากับการใช้จ่ายของรัฐบาลที่ซื้อสินค้าและบริการ กำหนดไว้ในนโยบาย ดุลยภาพของผลผลิต สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

^๑ นักเศรษฐศาสตร์ ชาวอังกฤษ ผู้นำเสนอแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ จนต่อมาพัฒนาเป็นศาสตร์มหภาค

$$Y = C+I+G \quad \text{----- ๑}$$

การบริโภค C ประกอบด้วย C_0 การบริโภคอิสระ และ $C_1 (Y-T)$ การบริโภคจากรายได้หลังภาษี ดังนั้น

$$C = C_0 + C_1 (Y-T) \quad \text{----- ๒}$$

การลงทุน I ประกอบด้วย การลงทุนตามแผน I_0 และการลงทุนจากแรงจูงใจ ซึ่งได้รับผลจากดอกเบี้ย ดังนั้น

$$I = I_0 + I_1 Y - I_2 r \quad \text{----- ๓}$$

เมื่อรวมรายจ่ายของรัฐบาล จำนวนผลผลิต จะได้

$$Y = C_0 + C_1 (Y-T) + I_0 = I_1 Y - I_2 r + G \quad \text{----- ๔}$$

$(Y-T)$ คือรายได้ที่ต้องชำระภาษีเงินได้

ในการจัดเก็บภาษี ถ้ากำหนดให้ ฟังก์ชันการเสียภาษี รายได้ระดับหนึ่ง เป็นจำนวนอิสระ แต่อีกส่วนหนึ่ง จำนวนภาษีเป็นฟังก์ชันของรายได้ จะได้

$$T = T_0 + T_1 Y \quad \text{แทนค่าใน ----- 4 จะได้}$$

$$Y = C_0 + C_1 [Y-(T_0 + T_1 Y)] + I_0 + I_1 Y - I_2 r + G \quad \text{----- ๕}$$

$$r = \frac{(C_0 + I_0 + G - C_1 T_0)}{I_2} - \frac{\{1 [C_1 (1-T_1) + I_1]\} Y}{I_2}$$

จาก ----- 5 ย้ายข้างที่มี Y ไปไว้ทางซ้ายแล้ว เอา Y ออกจะได้

$$Y [1 - C_1 (1 - T_1) - I_1] = C_0 + I_0 + I_2 r + G - C_1 T_0 \quad \text{----- ๖}$$

เอา $[1 - C_1 (1 - T_1) - I_1]$ ทหาร ----- 6 ตลอด

$$Y = \frac{1}{1 - C_1 (1 - T_1) - I_1} \times (C_0 + I_0 - I_2 r + G - C_1 T_0)$$

นั่นคือ รายได้ดุลยภาพ = ค่าตัวทวีของรายจ่าย x รายจ่ายของรัฐบาล

$$\text{ค่าตัวทวีของรายจ่ายรัฐบาล} = \frac{I}{1 - MPC (1 - MPT) - MPI}$$

จำนวนการใช้จ่ายของรัฐบาลที่เพิ่มขึ้น ย่อมมีผลทำให้ระดับรายได้ของเศรษฐกิจประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายของรัฐบาลมีผลต่อรายได้ดังสมการดังนี้

$$\Delta Y = \frac{1}{1 - MPC (1 - MPT) - MPI} \times \Delta(C_0 + I_0 - I_2 + G + C_1 + T_0)$$

การเปลี่ยนแปลงของรายได้ = ค่าตัวทวีรายจ่ายของรัฐบาล x จำนวนรายจ่ายของรัฐบาลที่เปลี่ยนแปลง

ระดับรายได้ของประเทศจะเพิ่มขึ้นมากหรือน้อย ประกอบด้วยองค์ประกอบสองประการ ได้แก่ ๑) จำนวนรายจ่ายที่ใช้ในโครงการไทยเข้มแข็ง และ ๒) แนวโน้มการบริโภคเพิ่ม (MPC), แนวโน้มของการเสียภาษีเพิ่ม (MPT), แนวโน้มของการลงทุนเพิ่ม (MPI) ในองค์ประกอบประการที่สอง แนวโน้มในการบริโภคเพิ่ม (MPC) จะมีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจาก MPC ที่มีค่ามาก การขยายตัวของรายได้ที่เป็นผลมาจากโครงการไทยเข้มแข็งจะมากและจะน้อย เมื่อ MPC มีค่าน้อย กฎจิตวิทยาพื้นฐานในการบริโภค ของ จอห์น เมร์นาต เคนส์ แสดงไว้ว่า รายจ่ายรวมของการบริโภค จะแปรผันตรงกับรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงของสังคม และกล่าวไว้ว่า “บุคคลทำการจับจ่ายใช้สอย โดยเกณฑ์เฉลี่ย ทำการบริโภคเพิ่มมากขึ้น เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นแต่จะเพิ่มไม่เท่ากับการเพิ่มของรายได้”^๒

^๒ J.M. Keynes : The General Theory of Employment, Interest and money, p. 96.

ความพยายามของรัฐบาลในการเพิ่มระดับรายได้ของประเทศ ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจของต่างประเทศ ทำให้การส่งออก, การลงทุนและการบริโภค ของประเทศ ลดลง รัฐบาลแก้ไขปัญหาโดยเพิ่มรายจ่าย ซึ่งผลที่ได้คงเป็นไปตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค แต่ถ้าหวังสัมฤทธิ์ผลยิ่งไปกว่านี้ ควรต้องพิจารณาการบริโภคซึ่งเป็นองค์ประกอบร่วมของรายได้ด้วยว่าทำอย่างไรจึงจะสามารถกระตุ้นให้การบริโภคเพิ่มขึ้น โดยสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อ การบริโภคสามารถสรุปได้ดังนี้

๑. การกระจายของรายได้ประชาชาติ รูปแบบการกระจายรายได้ มีความสำคัญสร้างอิทธิพลต่อแนวโน้มของการบริโภค ดังเช่นที่กล่าวล่วงหน้าแล้วว่า กลุ่มประชาชนที่มีรายได้น้อย ใช้รายได้ส่วนใหญ่เพื่อบริโภค แนวโน้มของการบริโภคเพิ่ม MPC มีค่าสูง ขณะที่กลุ่มประชาชนที่มีรายได้สูง ค่าแนวโน้มของการบริโภค MPC ต่ำ แนวโน้มของการออมทรัพย์เพิ่ม MPS จะสูง การกระจายรายได้ โดยโอนรายได้จากผู้มีรายได้สูง ไปให้ผู้มีรายได้น้อย ทำให้แนวโน้มของการออมทรัพย์เพิ่ม MPS สูงขึ้น

๒. ลักษณะและวิธีการที่ได้รับรายได้ ลักษณะของรายได้ เป็นตัวกำหนดแนวโน้มของการบริโภค, ไม่ว่ารายได้ที่ได้รับนั้นแน่นอนหรือไม่ก็ตาม ถ้าครอบครัวไม่แน่ใจว่าจะมีรายได้เท่าไร และจะได้รับเมื่อใด ครอบครัวนั้นจะใช้จ่ายเงินด้วยความระมัดระวังอย่างมาก และจะพยายามออมทรัพย์มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ในระยะเวลาที่ไม่มียาได้ ในทางตรงกันข้ามถ้าครอบครัวมีรายได้นั้นคง ค่าแนวโน้มของการบริโภคจะสูงและแนวโน้มของการออมจะน้อยนอกจากนั้นถ้าพิจารณาถึงวิธีการได้รายได้ จะเห็นว่าวิธีการที่ได้รับรายได้ จะมีอิทธิพลต่อแนวโน้มของการบริโภค การหักรายได้สมทบกองทุนรวม, เงินประกันสังคม, การประกันภัยภาคบังคับ, ซึ่งถ้ารายได้ถูกหักออกไปจำนวนมาก ย่อมทำให้แนวโน้มของการบริโภคมีค่าน้อย

๓. ธรรมชาติของประชาชน แนวโน้มของการบริโภคและการออม จะขึ้นอยู่กับธรรมชาติของประชาชน, ประชาชนทั่วไปอาจจำกัดการบริโภคมากขึ้น เมื่อประชาชนระมัดระวังตัวมากขึ้นและต้องการสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัว, ให้การศึกษาแก่บุตรหลาน, เพื่อก่อสร้างครอบครัว หรือเพื่องานด้านสังคมต่างๆ จะเห็นว่าธรรมชาติของพลเมืองแต่ละเชื้อชาติ

มีความแตกต่างกัน เช่น ชาวสก็อตในอังกฤษ, ชาวมาวารีส์ ในอินเดีย ที่มีวัฒนธรรมในการออมทรัพย์ ดังนั้นแนวโน้มของการออมเพิ่ม MPC ของคนมีธรรมชาติดังกล่าวจึงมีค่าน้อย โดยลักษณะนิสัยธรรมชาติของกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยส่วนใหญ่ชอบเลียนแบบการบริโภคของผู้มีรายได้น้อยกว่า, คนกลุ่มนี้เพราะเลียนแบบการบริโภคของผู้มีรายได้น้อย ทำให้ค่า MPC สูงขึ้นในขณะที่ค่า MPS ลดต่ำลง

๔. จำนวนสินค้าที่ต้องการ รายจ่ายเพื่อการบริโภค จะขึ้นอยู่กับจำนวนของสินค้าที่ต้องการ และวิธีการในการทำธุรกรรมซื้อขาย ในบางโอกาส สินค้าที่ต้องการอาจขาดแคลน ดังนั้นประชาชนหาซื้อไม่ได้จึงจำเป็นต้องออมเงินไว้, ในทางตรงกันข้าม สินค้าที่มีอายุการใช้งานยาวนาน เช่น ตู้เย็น, วิทยุ, โทรทัศน์ การซื้อและขายมีระบบให้เช่าซื้อ, ผ่อนชำระ ซึ่งระบบธุรกรรมผ่อนชำระทำให้แนวโน้มของการบริโภคเพิ่มมากขึ้น, ในปัจจุบันจะเห็นว่านักธุรกิจส่งเสริมและจูงใจให้บริโภคนิยมมากขึ้น มีการโฆษณาทั้งเป็นจริงและไม่เป็นจริง ผสมปนกันไป มีการเสนอรูปแบบต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริโภค

๕. การคาดการณ์อนาคต การคาดการณ์อนาคตของผู้บริโภค มีผลกระทบต่อ การบริโภคและการออม, เมื่อประชาชนคาดว่าในอนาคตอันใกล้รายได้จะเพิ่มมากขึ้น จะส่งผล ทำให้การบริโภคในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น, ในทำนองเดียวกัน ถ้าประชาชนคาดการณ์ว่า ในอนาคต สินค้าจะขาดแคลน และทำให้ราคาสูงขึ้น จะมีผลทำให้มีการบริโภคสินค้านั้นในปัจจุบันเพิ่มขึ้น

๖. นโยบายด้านภาษีอากร นโยบายของรัฐบาลด้านภาษีอากร หรือนโยบาย ด้านการคลังจะมีอิทธิพลต่อฟังก์ชันการบริโภค เช่น การลดภาษี จะทำให้ประชาชนมีเงินราย ได้เพิ่มมากขึ้นและเป็นสิ่งจูงใจทำให้การบริโภคเพิ่มขึ้น, ในทางตรงกันข้าม การขึ้นภาษี เช่น ขึ้น ภาษีสินค้า ทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น การบริโภคลดน้อยลง ในกรณีของการจัดเก็บภาษีเงินได้ของ ผู้มีรายได้น้อย จะมีผลทำให้แนวโน้มของการออมลดลง

ผลกระทบที่มีต่อแนวโน้มของการบริโภค ถ้าจัดกลุ่มใหม่จะได้

๑. เกิดขึ้นโดยรูปธรรมเป็นวัตถุประสงค์ ได้แก่

- ระดับของรายได้
- การกระจายรายได้
- นโยบายการคลังของรัฐบาล

๒. เกิดขึ้นในรูปแบบ อัตวิสัย ได้แก่

- นิสัย และธรรมชาติของประชาชน
- การคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตของประชาชน
- ความปรารถนาในการออมและต้องการสะสม

เศรษฐกิจของประเทศ ที่ประสบภาวะวิกฤติ ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมา เมื่อได้รับผลกระทบจากวิกฤติจากรัฐบาลผ่านโครงการไทยเข้มแข็ง เต็มจำนวนเชื่อว่า อนาคตเศรษฐกิจไทยจะฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว แต่ถ้ากระตุ้นอัดฉีดผ่านโครงการไทยเข้มแข็ง หายหกตกหล่น การฟื้นตัวของเศรษฐกิจคงช้าและยาวนาน

บรรณานุกรม

บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด. ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑

D. Dillard “Economics of John Maynard Keynes”

E.Shapiro “Macroeconomics Analysis”

G.Ackley “Macroeconomics Theory”

Hansen “A Guide to Keynes”